

Justitiedepartementet

Enheten för samordning av samhällets krisberedskap

29 oktober 2020

FACKFÖRBUNDET STS YTTRANDE ÖVER EN NY MYNDIGHET FÖR ATT STÄRKA DET PSYKOLOGISKA FÖRSVARET (SOU 2020:29)

Dnr: Ju2020/02293/SSK

Fackförbundet ST har tagit del av Psykförsvarsutredningen betänkande En ny myndighet för att stärka det psykologiska försvaret. Vi inkommer här med vårt yttrande.

Fackförbundet ST delar utgångspunkten för utredningens direktiv, att arbetet med att utveckla ett psykologiskt försvar är av stor vikt. Att stärka det psykologiska försvaret är angeläget för att värna det öppna och demokratiska samhället. Vi menar att betänkandets förslag i huvudsak är väl avvägda, och ställer oss således positiva till att inrätta en ny myndighet med föreslagna ansvarsområden.

Fackförbundet ST kommer i det följande att specifikt uttala sig om frågan om lokalisering av den nya myndigheten. Det är en fråga som är särskilt viktigt för Fackförbundet ST och dess medlemmar. Fackförbundet ST har dessutom medlemmar på den befintliga myndighet som primärt berörs av betänkandets förslag, det vill säga på Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB).

Fackförbundet STs inställning i lokaliseringsfrågor

Som bakgrund till vårt yttrande är det nödvändigt att redogöra för den hållning Fackförbundet ST har till omlokaliseringar av befintliga myndigheter liksom till lokalisering av nya myndigheter.

Fackförbundet ST anser att välfungerande statliga verksamheter är centrala för samhällets funktionssätt och medborgarna, och därför måste statliga verksamheter ges rätt förutsättningar för att utföra sina uppdrag. Fackförbundet ST anser däremot inte att omlokaliseringar av myndigheter bidrar till att skapa sådana förutsättningar, samtidigt som de är dyrbara.

Omlokaliseringar leder till stora kostnader och påverkan på verksamheterna, då det tar tid innan den flyttade verksamheten är etablerad, innan personal har rekryterats och verksamheten är i full gång igen. De medför också negativa effekter för myndighetens befintliga personal. Vi har därför motsatt oss de senaste årens stora omlokaliseringar av statliga verksamheter, då de i all väsentlighet är kontraproduktiva.

Fackförbundet ST menar samtidigt att det är av stor vikt att staten finns i hela landet och att kvalificerade statliga jobb skapas utanför storstadsregionerna. Vi anser därför att regeringen ska säkerställa detta genom att förlägga nya verksamheter till andra delar av landet än Stockholmsområdet.

Fackförbundet STs inställning till betänkandets förslag om lokalisering

Fackförbundet ST vill inledningsvis uppmärksamma att det lokaliseringsförslag som Psykförsvarsutredningen lämnat i praktiken innebär både lokalisering av en ny myndighet, liksom eventuell omlokalisering av (en del av) en befintlig myndighet. En helt ny myndighet föreslås inrättas, samtidigt som betydande delar av den nya myndighetens uppdrag liksom personal hämtas från en redan befintlig verksamhet. Verksamhet och personal som idag finns hos MSB föreslås överföras till den nya myndigheten genom verksamhetsövergång.

Fackförbundet ST vill till att börja med kommentera det resonemang som understödjer förslaget att myndigheten ska lokaliseras till Stockholmsområdet. Psykförsvarsutredningen anser att den personal som ska överföras från MSB besitter strategiskt viktig kompetens, och att det är centralt att behålla dessa medarbetare för att korta ned uppstartstiden för den nya myndigheten. Vid en lokalisering bortom pendlingsavstånd från Stockholmsområdet bedöms risken vara stor att personalen inte följer med. Psykförsvarsutredningen härleder detta till tidigare erfarenheter från omlokaliseringar. Detta är ett begripligt och rimligt argument, och något Fackförbundet ST tidigare har framhävt som motargument till att omlokalisera befintliga myndigheter från Stockholm till andra delar av landet. Vi vill här påpeka det paradoxala i att detta argument inte har tagits hänsyn till när tidigare beslut om omlokalisering av myndigheter har fattats. Fackförbundet ST vill att regeringen tar intryck av detta resonemang vid framtida överväganden om omlokaliseringar.

Samtidigt menar Fackförbundet ST att det är av stor vikt att fler kvalificerade statliga jobb skapas utanför storstadsregionerna, och att den bästa metoden för att uppnå detta är att nya myndigheter som inrättas förläggs till andra orter. Detta har varit en uttalad ambition även för den nu sittande regeringen. Vi vill här kommentera att det i detta fall bör finnas utrymme för en pragmatisk lösning som innebär att regeringens ambition följs, samtidigt som hänsyn tas till att minimera negativa effekter för såväl enskilda anställda som för verksamhetens uppstart. Coronapandemin, och effekterna denna har medfört för arbetslivet, har med all önskvärd tydlighet visat att det går att bedriva en verksamhet utan att alla anställda sitter på samma plats rent fysiskt. Likaså finns det gott om exempel på myndigheter vars verksamhet finns på flera olika platser i landet.

Med detta i åtanke bör den nya myndigheten kunna förläggas till annan ort än Stockholm, samtidigt som den personal på MSB som är aktuella för en verksamhetsövergång erbjuds att – om de själva önskar – fortsatt arbeta från Stockholmsområdet. En konkret lösning skulle kunna vara att den nya myndigheten hyr in sig i MSB:s lokaler och skapar en avskild lämplig yta för de medarbetare som berörs av verksamhetsövergången. En sådan lösning skulle också vara fördelaktig eftersom förutsättningar för att bedriva verksamhet med högt ställda säkerhetskrav redan finns på plats.

Med denna lösning får den nya myndigheten goda förutsättningar för att korta ned uppstartstiden för verksamheten, samtidigt som kvalificerade statliga jobb tillfaller andra delar av landet än Stockholm och berörd personal på MSB inte drabbas negativt av verksamhetsövergången.

Björn Hallberg

Utredare, Fackförbundet ST

Britta Lejon

Förbundsordförande, Fackförbundet ST